

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

SISTEMI GAJENJA

Pravilan izbor sistema gajenja je od presudnog značaja za rentabilnost i produktivnost proizvodnje. Malina se može gajiti u različitim sistemima koji imaju različite specifičnosti u pogledu formiranja, rodnosti, održavanja i rezidbe. Posebno je važno da se izabere sistem koji će omogućiti dobijanje visokih prinosa i kvalitetnijeg roda, lakšu primjenu mehanizacije za zaštitu i obradu kao i lakšu berbu. U prošlosti su se najviše primjenjivali sljedeći sistemi: sistem žbunova, sistem uskih i širokih pantljika i «V» sistem špalira. Kod navedenih sistema postoji više varijanti koje se manje ili više primjenjuju i danas u praksi.

Međutim, na većim površinama najviše se koristi sistem špalira sa obaveznim naslonom.

Ovaj sistem se pokazao najpogodniji i najrentabilniji uz mogućnost primjene visoke agro i pomotehnike i mehanizacije u zasadima maline. Sistem žive ograde omogućava i laku berbu plodova, dobro osunčavanje i provjetravanje biljaka, smanjuje opasnost od pojave bolesti i štetočina, obezbjeđuje kvalitetan rod i visoke prinose. Oblik špalira se najlakše formira i održava, naslon je jednostavan i ne iziskuje velika novčana sredstva.

Rastojanja koja se primjenjuju za špalirski

sistem su različita i kreću se od 2,5–3,0 m između redova a 0,25–0,50 m u redu. Međutim, za sortu Vilamet najviše se primjenjuje rastojanje 2,5 m h 0,25 m, što po 1 hektaru iznosi 16.000 sadnica. Za sortu Miker preporučuje se rastojanje 3,0 h 0,25 m, što po 1 hektaru iznosi 13.300 sadnica. Sadnice koje daju manje izdanaka sade se na manjem razmaku u redu ili međuredu, dok se sorte koje daju više izdanaka sade na većem rastojanju. Manje se primjenjuje vertikalni špalir između žica, gdje se postavljaju dva reda dvojnih žica, koje se nalaze na istoj visini i međusobno razmaknute za debljinu stuba. Kod ovog načina izdanci se provlače i slobodno razvijaju između dvojnih žica. Formiranje i održavanje ovakvog špalira je skuplje. Sistem žbunova ima nekoliko varijanti: slobodni žbunovi bez vezivanja izdanaka, žbunovi sa vezivanjem izdanaka i to sa naslonom ili bez naslona (stuba), žbunovi sa pravougaonim ili kvadratnim rasporedom. Kod sistema žbunova, sa pravougaonim ili kvadratnim rasporedom biljaka, agrotehničke mjere se teže izvode a i prinosi su niži. Unutrašnjost žbunova je manje osvijetljena a zbog povećane vlažnosti povoljniji su uslovi za razvoj gljivičnih bolesti i napada raznih štetočina. Navedeni sistemi žbunova se danas vrlo rijetko ili uopšte ne koriste. Sistem «pantljike» se ranije puno primjenjivao i još uvijek se zadržao u praksi. Ovaj sistem ima određene

prednosti jer se lako formira i održava a zahtijeva i naslon. Razlikuje se sistem širokih pantljika, čija širina iznosi od 60–80 cm i sistem uskih pantljika, širine 30–40 cm. Sistem uskih pantljika je pogodniji i još uvijek se sreće za razliku od sistema širokih pantljika. Rastojanje između redova kod uskog sistema je 2,5 do 3,5 m, uz upotrebu naslona sa dva reda dvojnih žica. Prvi red žice je na 60–70 cm a drugi na 120–140 cm iznad zemlje. I ovaj sistem se izbacuje iz upotrebe jer ga zamjenjuje sistem «žive ograde», koji je interesantniji i savremeniji. Od ostalih sistema sporadično se sreće još «V» sistem špalira.

Mr Nebojša Veličković